

1988, 9. června – Sdělení VONS č. 773 „Ivan Polanský před soudem“ o ohlášení hlavního líčení s Ivanem Polanským obžalovaným z trestného činu podvracení republiky u Krajského soudu v Banské Bystrici.

Hlavní líčení v trestní věci proti Ivanu Polanskému před senátem Krajského soudu v Banské Bystrici bylo nařízeno na 13. a 14. 6. 1988, vždy od osmi hodin v budově krajského soudu.¹ Zástupce krajského prokurátora v Banské Bystrici JUDr. Jozef Ondruš ho žaluje pro trestný čin podvracení republiky (§ 98 odst. 1, 2 a, b), jehož se měl dopustit tím, že v letech 1980 až 1987 rozmnožoval a rozšiřoval různé samizdatové publikace s náboženskou a lidskoprávní tematikou. Konkrétně je žalován za publikace: *Metódy psychologického útlaku a porušovania práv človeka v ČSSR v rokoch 80*; *Porušovanie zákona č. 120/76 Zb.*; *Výber*; *Historický zápisník*; *Pokoj a dobro*. Bude-li I. Polanský uznán vinným, hrozí mu trest vězení od tří do deseti let.

Obžaloba je typickou ukázkou stalinistického přístupu, s jakým jsme se v takto nezakryté podobě nesetkali již několik let. Podvracení republiky se měl I. Polanský dopouštět mj. tím, že „znevažoval a znižoval vzdelanie, výchovu a vyučovanie v duchu vedeckého svetonázoru marxizmu-leninizmu, autoritu bezpečnostných orgánov“. Prý: „podvratný charakter vydávaných nelegálnych písomností a ich autorov je evidentný už aj z toho, že čitateľov nabádajú zakladať v širšom rozsahu nelegálne vydavateľstva, vytvárať redakčné tímy, zabezpečiť dobré rozmnožovacie stroje, priestory...“ Konspiratívny charakter jeho činnosti se vyvozuje výlučně z toho, že při vyšetřování odmítl vypovídat proti svým spolupracovníkům. Spojení s cizí mocí nebo cizím činitelem, podmiňující zpřísněnou kvalifikaci, se zcela nesmyslně dokládá pouze tím, že ve svých publikacích přinášel také záznamy zahraničních rozhlasových relací.²

Proces s I. Polanským představuje nejzávažnější útok proti nezávislým náboženským a občanským aktivitám, jakého jsme

byli v posledních letech svědky. Je zároveň otevřeným výsměchem helsinským ujednáním o volném šíření informací, přijatým mezinárodním paktům i oficiálním deklaracím o větší otevřenosti v oblasti informací. Za počínání, jemuž se v Československu věnují stovky a tisíce aktivních občanů a které je v posledních letech buď tolerováno, nebo postihováno toliko administrativně, má být I. Polanský poslán na dlouhá léta do vězení. (Viz sdělení č. 706, 748 a 767.)³

Informace o Chartě 77, r. 11, 1988, č. 12, s. 5.

POZNÁMKY

- ¹ Hlavní líčení se před senátem Krajského soudu v Banské Bystrici uskutečnilo ve dnech 13., 14. a 17. 6. 1988. Viz sdělení VONS č. 777, dokument č. 780.
- ² Viz obžalobu podanou na Ivana Polanského zástupcem krajského prokurátora v Banské Bystrici JUDr. Jozefem Ondrušem 12. 4. 1988 uloženu in: Archiv ÚPN, f. KS ZNB ŠtB Banská Bystrica, Vyšetrovacie zväzky, vyšetrovací spis k případu Ivana Polanského, sign. V 5395; též LP, Sb. VONS, inv. č. 253, sign. I/2, kart. 41.
- ³ Dokumenty č. 709, 751 a 770. K případu Ivana Polanského viz dále sdělení VONS č. 777, 789, 791, 854 a 865, dokumenty č. 780, 793, 795, 858 a 869.